

Broj: 02/1-50-8-22-27/13
Sarajevo, 21.3.2013.

DOMU NARODA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BiH

Ustavnopravna komisija Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavnopravna komisija) na 27. sjednici, održanoj 16.4.2013., razmotrila je i usvojila, te Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH podnosi sljedeći

IZVJEŠTAJ O
STRUČNOM SAVJETOVANJU
„PREDSTAVNIČKA FUNKCIJA PARLAMENTA“

U organizaciji Ustavnopravne komisije Doma naroda i Ustavnopravne komisije Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, a uz pomoć USAID-a i Misije OSCE-a u Bosni i Hercegovini, održano je, 21.3.2013., u Plavoj sali Parlamentarne skupštine BiH, stručno savjetovanje o temi: „Predstavnička funkcija parlamenata“.

Stručnom savjetovanju prisustvovalo je 70 učesnika: predstavnici Parlamentarne skupštine BiH, Vijeća ministara BiH, entitetskih parlamenata i Skupštine Brčko Distrikta BiH, kao i predstavnici nevladinih i međunarodnih organizacija koje djeluju na prostoru Bosne i Hercegovine.

Savjetovanju su prisustvovali i ambasador Švicarske Konfederacije u Bosni i Hercegovini Andre Schaller i konzul Savezne Republike Njemačke u Bosni i Hercegovini Christian Raisfuller.

Učesnicima savjetovanja uvodnim izlaganjem obratio se Krstan Simić, predsjedavajući Ustavnopravne komisije Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH.

Krstan Simić je u uvodnom izlaganju kazao da je savjetovanje posvećeno pitanjima posredne demokratije, parlamentarizmu i ulozi izabраних predstavnika u parlamentima, vršenju predstavničke funkcije u mandatnom periodu. Naglasio je da će se na ovom savjetovanju razgovarati o odnosu izabраних predstavnika prema biračima, civilnom društvu i političkim strankama u kontekstu transparentnosti rada parlamenata, kao i o ulozi političkih stranaka u osmišljavanju predstavničke funkcije rada parlamenata.

Rekao je da je pred Bosnom i Hercegovinom izazov da se bavi razvojem parlamentarne demokratije i uz parlamentarnu demokratiju da podržava razvoj i drugih demokratskih procesa.

Na stručnom savjetovanju o temi: „Predstavnička funkcija parlamenata“ učesnicima su se izlaganjima obratili: Nermin Tipura, pravni savjetnik iz Misije OSCE-a u BiH, Michael Weichert, član pokrajinskog Parlamenta Saksonije, Njemačka, te predstavnici sljedećih političkih stranaka:

- Demokratskog narodnog saveza (DNS),
- Hrvatske demokratske zajednice BiH (HDZBiH),
- Hrvatske stranke prava (HSP),
- Narodne stranke Radom za boljitak,
- Partije demokratskog progresa (PDP),
- Saveza za bolju budućnost BiH (SBBBiH),
- Saveza nezavisnih socijaldemokrata (SNSD),
- Socijaldemokratske partije BiH (SDPBiH),
- Srpske demokratske stranke (SDS) i
- Stranke za BiH (SBiH).

Iz izlaganja izdvajamo sljedeće:

NERMIN TIPURA

Istaknuo je da je cilj ovog savjetovanja da se u Parlamentarnoj skupštini BiH više govori o predstavničkoj funkciji koja bi trebala biti osnovna funkcija svih parlamentaraca. Osnovni zadatak predstavničke funkcije je da građanima omogućiti da izraze svoje stavove za vrijeme mandata izabranih predstavnika u parlamentima.

Bez predstavničke funkcije ne bi postojala ni zakonodavna funkcija, odnosno poslanici i delegati ne bi bili ovlašteni za donošenje zakona. Napomenuo je da je u Parlamentarnoj skupštini BiH oformljena Privremena zajednička komisija za izmjene i dopune poslovnika oba doma i da bi dobro bilo da se predstavnička funkcija ugradi u izmjene i dopune poslovnika.

MICHAEL WEICHERT

Michael Weichert se učesnicima savjetovanja obratio videolinkom iz Lajpziga, Savezna Republika Njemačka. Govorio je o tome kako izgleda konkretan rad poslanika u saksonskom parlamentu. Rekao je da su u saksonskom parlamentu izbori svakih pet godina, te pojasnio način održavanja plenarnih sjednica, rada poslanika u klubovima i komisijama.

Istaknuo je važnost parlamentarnih inicijativa. To je mogućnost da svaki parlamentarac postavi pitanja. Osim toga, drugi instrument djelovanja u saksonskom parlamentu je postavljanje zahtjeva pokrajinskoj vladi da djeluje. Zahtjeve mogu postavljati samo klubovi poslanika. Ako se pokaže da su zahtjevi utemeljeni i značajni, formira se istražna komisija koja se dalje bavi pitanjima iz zahtjeva.

Nadalje, Michael Weichert pojasnio je učesnicima savjetovanja kako se finansira rad predstavnika saksonskog parlamenta. Naglasio je da je to regulirano Zakonom o pravnom statusu i finansiranju klubova poslanika u Parlamentu pokrajine Saksonije. Napomenuo je da je najvažniji zadatak poslanika komunikacija s građanima, odnosno „rad na licu mjesta“. Najmanje jednom mjesečno organiziraju se sastanci s građanima. Tako se otvara mogućnost da građani tematiziraju svoje probleme i na neki način daju poticaj za politički angažman, odnosno rad poslanika. Taj poticaj građana može prerasti u parlamentarnu inicijativu.

DRAGUTIN RODIĆ (DNS)

Istaknuo je da je DNS kao politička stranka prvi put učestvovala na izborima u Bosni i Hercegovini 2000. godine. Od tada pa do danas ova politička stranka bilježi konstantan rast u broju poslanika i na entitetskom i na državnom nivou.

Kazao je da prema Programu, Statutu i općim aktima DNS-a proizlazi da je ova politička stranka usmjerena na izgradnju demokratskih vrijednosti i prosperitetnog društva. Evropski, socijalni i ekonomski standardi, kao i evropsko jedinstvo najvažniji su ciljevi DNS-a.

Demokratski narodni savez ima lokalne i regionalne organizacije, kao i centralni organ stranke. Svaki od ovih organa ima određenu funkciju i zadatke. To, između ostalog, podrazumijeva i stalnu saradnju s građanima i upoznavanje sa stvarnim problemima.

NIKO LOZANČIĆ (HDZBiH)

Rekao je da proces predstavničke funkcije HDZBiH prati od procesa kandidiranja na izborima, odnosno od procesa formiranja kandidatskih listi. U ovom procesu formiranja učestvuju svi nivoi stranke, od općinskih organizacija, preko kantonalnih u Federaciji i regionalnih u Republici Srpskoj pa sve do samog predsjedništva stranke koje u konačnici definiše izgled izbornih listi na svim nivoima.

Također, u pripremi izborne strategije učestvuju svi nivoi ove stranke. U okviru HDZBiH uspostavljeno je i Nacionalno vijeće sastavljeno od svih i posredno i neposredno izabranih zvaničnika na svim nivoima vlasti. Tu se razmatraju sva bitna pitanja te razmjenjuju informacije o načinu kako funkcioniše sama stranka.

Niko Lozančić istaknuo je da je jedan od problema pitanje pojedinačnog uticaja da neka pitanja budu riješena na pravi način, odnosno onako kako birači to očekuju.

VESNA KRSTOVIĆ-SPREMO (PDP)

Kazala je da je PDP osnovana 1999. godine u veoma teškim političkim uslovima duboke podijeljenosti društva i u Republici Srpskoj i na prostoru cijele Bosne i Hercegovine.

Naglasila je da neposredan kontakt s biračima smatra veoma bitnim, te da lično često dolazi u kontakt s građanima. Partija demokratskog progresa koristi svoju stranačku infrastrukturu za obavljanje određenih poslaničkih aktivnosti. Uredi općinskih odbora podređeni su lokalnim zajednicama i to su mjesta gdje se najviše komunicira s biračima.

ADNAN BAŠIĆ (SBBBiH)

Rekao je da je SBBBiH relativno nova stranka u Bosni i Hercegovini, ali da je njen način rada vrlo sličan načinu rada drugih stranaka.

Što se tiče samog djelovanja stranke, članovi SBBBiH nastoje ostvariti direktne kontakte s građanima i na taj način predstaviti program ove političke stranke. Ono što smatra veoma bitnim jeste da komunikacija s građanima bude dobra i učestala i nakon izbora. Lokalni nivoi svake političke stranke pri tome mogu mnogo više pomoći u rješavanju stvarnih problema građana od predstavnika na državnom nivou.

LAZAR PRODANOVIĆ (SNSD)

Kazao je da je SNSD zastupljen na svim nivoima i u zakonodavnoj i u izvršnoj vlasti, od lokalnih nivoa do državnog nivoa.

Smatra da je predstavnička funkcija općenito na političkoj sceni u Bosni i Hercegovini nedovoljno razvijena. Razlozi tome su da je struktura političkih stranaka zasnovana na liderskim pozicijama. Drugi razlozi tome su nedovoljno nezavisni mediji, nevladin sektor i slabe opozicione političke stranke. Ovi problemi mogli bi se poboljšati tako što bi se u potpunosti odvojilo finansiranje političkih stranaka od finansiranja klubova poslanika. Drugi način bio bi da se komunikacija s građanima poboljša putem zakonodavnih inicijativa, koje bi se prenosile na osnovu zahtjeva građana. Na taj način bi se jačala odgovornost pojedinca, bila bi snažnija profiliranost političke stranke.

Istaknuo je da bi uvođenje zatvorenih listi prilikom izbora predstavljalo korak nazad u demokratiji Bosne i Hercegovine.

MLADEN IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ (NSRZB)

Rekao je da je Narodna stranka Radom za boljitak osnovana 1.10.2001. Istaknuo je da je ova stranka i svojim programskim ciljevima i samim Statutom stranke jasno pokazala da se obraća svim grupama stanovništva. Komunikacija s biračima ostvaruje se svakodnevno putem interneta i u neposrednoj komunikaciji u lokalnim zajednicama.

DANIJELA MARTINOVIĆ (SDPBiH)

Naglasila je da predstavnička funkcija parlamentaraca u mnogome zavisi od pojedinačnog angažmana i na koji način će pojedinac artikulirati politiku svoje stranke. Svako od poslanika i delegata iz SDP-a, na svim nivoima vlasti, ima obavezu da aktivno radi s građanstvom, grupama građana. To podrazumijeva terenski rad, učešće na okruglim stolovima, različitim tribinama.

Kada je riječ o predstavničkoj funkciji klubova stranka na državnom nivou, preko sekretara Kluba moguće je dogovoriti sastanak s poslanicima. Klub poslanika SDP-a održava mnogobrojne sastanke s nevladinim organizacijama, predstavnicima sindikata i drugim interesnim grupama.

Kazala je da svi poslanici SDP-a imaju obavezu da u Centrali SDP-a dežuraju, odnosno moraju biti prisutni barem jednom sedmično u Centrali i susretati se s građanima. Istaknula je uticaj pojedinih foruma (Forum mladih, Forum žena) prilikom koncipiranja izbornih listi.

OMER VATRIĆ (SBiH)

Kazao je da je SBiH parlamentarna politička stranka na svim nivoima vlasti od 1996. godine. Građanima se predstavlja putem svog programa i obavezna je da provodi svoj program na osnovu kojeg su joj građani dali povjerenje.

U trenutnom izbornom mandatu SBiH je opoziciona politička stranka, te stoga vrlo teško prezentira svoj program u javnosti. Smatra da bi dobro bilo da je opozicija u Bosni i Hercegovini moćnija i da može više da kritizira. Komunikaciju s građanima predstavnici SBiH vrše posredstvom dostupnih medija, ali i u neposrednoj komunikaciji.

Nakon uvodnih izlaganja uslijedila je diskusija određenog broja prisutnih, a na kraju stručnog savjetovanja doneseni su sljedeći zaključci:

1. Savjetovanje je pokazalo da se predstavničkoj funkciji parlamenata mora posvetiti dužna pažnja;
2. Predstavničku funkciju, u svjetlu ovog stručnog savjetovanja, trebaju razmotriti klubovi političkih stranaka, Sekretarijat Parlamentarne skupštine BiH i sekretarijati drugih zakonodavnih tijela, kao i radna tijela parlamenata i domova parlamenata;
3. Za pravilno uređenje predstavničke funkcije bit će nužno mijenjati akte kojima je definirana ova funkcija;
4. Obje ustavnopravne komisije Parlamentarne skupštine BiH analizirat će sadržaj postojećih temeljnih akata kojim se uređuje predstavnička funkcija parlamenta i uputiti domovima zahtjev za njihovu dogradnju. Ustavnopravne komisije očekuju podršku organiziranja drugih savjetovanja o ovoj temi, smatrajući da će to biti motiv komisijama da to pitanje drže stalno u fokusu i kvalitetno razvijaju.

Ustavnopravna komisija dostavlja Izvještaj Domu naroda kako bi se delegati iz Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH upoznali o stručnom savjetovanju, a Dom naroda Izvještaj primio k znanju.

**PREDSJEDAVAJUĆI
USTAVNOPRAVNE KOMISIJE**

Krstan Simić

Dostavljeno:

- Kolegiju i delegatima iz Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH
- sekretaru Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH
- a/a